

AF LARS BØDKER
LANDKONSULENT, SEGES

Talentbehandlede læggekartofler skal nedvisnes senere

Forsøg i i de seneste tre år viser stort potentiale for at anvende Talent, når der er egnede lagerforhold og egnede sorter til rådighed

Det spirehæmmende middel Talent (D-carvone) er et biologisk produkt, der bygger på essentielle olier af kommen og dildfrø og er godkendt i Danmark til behandling af læggekartofler i 2013. Talent hæmmer dannelsen af de første spirer, hvorefter der fremkommer tre til fem nye spirer/stængler, som giver flere knolde. Talent indblæses på lageret med et specialudstyr med syv dages interval i op til 22 behandlinger, sidste behandling senest fire uger før lægning. Talentbehandlede læggekartofler opbevares ved cirka 7 grader C, hvilket gør det nødvendigt at kunne opdele lagerfaciliteterne, hvis der lagres kartofler med forskellig modtagelighed overfor Talent.

Forsøg 2015

I Danmark er der udført forsøg med og uden Talent i 2013 og 2014, som tidligere er omtalt i Oversigt over Landsforsøgene og Magasinet Danske Kartofler.

Talentbehandlinger hæmmer dannelsen af de første spirer. Foto: Makhteshim-Agan.

Fælles for disse tidligere forsøg er at både Talentbehandlede og ubehandlede parceller blev nedvisnet på det optimale tidspunkt for de ubehandlede partier. Da Talent hæmmer nogle af spirerne, vil der cirka være en uge forsinket fremspiring i Talentbehandlede læggekartofler. I 2015 er der derfor udført et forsøg med to stivelsessorter Signum og Kuras og én spisesort Eri-

ka, hvor både de ikke-behandlede og Talentbehandlede læggekartoflerne fik lov til at gro, indtil 10-25 procent af knoldene var større end 55 mm.

Forsøget viste, at for Signum og Kuras var der både større udbytte pr. hektar og flere knolde ved en kombineret Talentbehandling og senere nedvisning. For Erika var billedet mere uklart, måske fordi de i forsøget gik tør for gødning, idet en senere nedvisning gav et højere antal knolde uafhængigt af Talentbehandlingen (figur 1).

Stort økonomisk merudbytte

Prisen for en Talentbehandling udgør i alt 1.400 kr./ha (35 kr./hkg for 40 hkg læggekartofler).

I stivelsessorten Signum var der i forsøget i 2015 et merudbytte på 62 hkg/ha i størrelsen 28/55 mm og en reduktion i udbyttet på 42 hkg/ha for størrelsen +55 mm (tabel 1) svarende til et bruttomerudbytte på 20 hkg/ha.

Behandling	Nedvisning	ANTAL KNOLDE PR. PLANTE				UDBYTTE, HKG/HA				
		< 35	35-55	> 55	i alt	< 35	35-55	> 55	i alt	netto, kr./ha
Signum										
Ubehandlet	06/aug	1,1	8,5	0,8	10,5	14	286	64	364	55.243
Talent	13/aug	2,8	11,1	0,3	14,2	37	325	22	384	5.062
LSD									21	
Kuras										
Ubehandlet	21/jul	3,2	7,2	0,2	10,6	38	200	12	251	40.412
Talent	30/jul	4,0	10,0	0,1	14,1	49	267	4	320	10.660
LSD									ns	

Tabel 1. Effekten af Talentbehandling på antallet af knolde pr. plante og udbyttet (hkg/ha) tre størrelsesfraktioner <35 mm, 35-55 mm og >55 mm i de to stivelsessorter Signum og Kuras.

Ved en pris på henholdsvis 165 og 90 kr./hkg for størrelsen 28/55 og >55mm vil nettomerudbyttet i Signum være på kr. 5.062 kr./ha.

For sorten Kuras er der et merudbytte på 79 hkg/ha i størrelsen 28/55 mm og en reduktion på 8 hkg/ha for +55 mm, hvilket giver et nettomerudbytte på 10.660 kr./ha. Dertil kommer den energibesparelse, der ligger i at kunne opbevare læggekartoflerne ved cirka 7 grader C fremfor 2 til 4 grader C.

Ved Talentbehandling er det dog nødvendigt også at indregne udgifter til ombygning af lagerfaciliteterne, så det er muligt at holde Talentbehandlede læggekartofler adskilt fra andre sorter.

Hvad skal man være opmærksom på?

Forskellige kartoffelsorter kan have forskellig optimal lagringstemperatur. Kuras kan således lagres ved lidt højere temperatur end andre stivelsessorter.

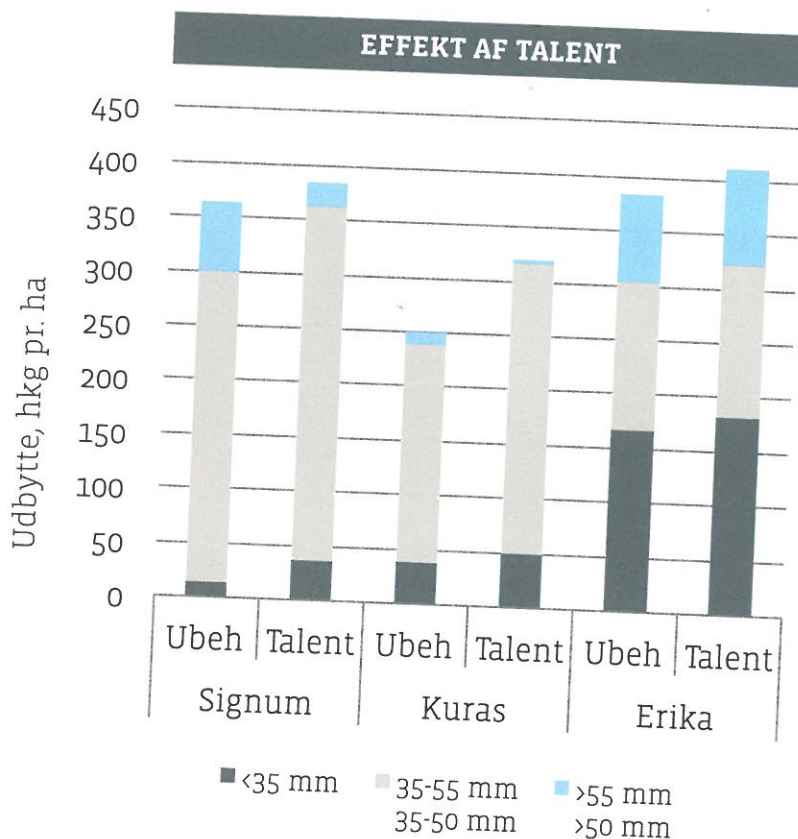
I forsøget er læggekartoflerne opbevaret ved 2-4 grader, hvilket betyder, at specielt Kuras kan være fysiologisk yngre end i praksis og derved give større respons for en Talentbehandling. De fleste sorter giver et positivt merudbytte ved brug af Talent, men der er enkelte sorter som reagerer negativt.

En test af 208 sorter fra forskellige europæiske forældre har vist, at 47 procent reagerer meget positive (eks. Kuras og Erika), 41 procent svagt positive (eks. Signum), fire procent viser ingen effekt (eks. Spunta), fire procent

viser svag negativ effekt (eks. Jaerla) og én procent viser meget negativ effekt (eks. Saturna). En dansk undersøgelse har vist, at en meget spirevillig sort, trods en Talentbehandling, kan være svær at styre ved en temperatur på 7 grader C. Det kræver derfor en meget præcis lagerstyring og ventilation. Det er derfor vigtigt, at kontakte forhandleren af Talent eller sortsrepræsentanten for nærmere oplysninger om sortens egnethed og lagerets opbygning, før der foretages en Talentbehandling.

Forsøgene i 2013-2015 viser et stort potentiale for anvendelsen af Talent hos avlere med egnede sorter og egnede lagerforhold. Forsøgene med de differentierede nedvisningstidspunkter vil derfor fortsætte i 2016. ■

Talentbehandlinger hæmmer dannelsen af de første spirer.
Foto: AKV Langholt.

Figur 1. Udbyttet af læggekartofler af sorterne Signum, Kuras og Erika ved en almindelig kølelagring (Ubeh) ved 2-4°C og en kombineret kølelagring ved 7°C og Talentbehandling (Talent). Udbyttet for Signum og Kuras opdeles i størrelsessorteringerne <35 mm, 35-55 mm og >55 mm. For Erika er størrelsessorteringen <35 mm, 35-50 mm og >50 mm. Der er nedvisnet, når 10-25 procent af knoldene er større end 50-55 mm for begge behandlinger (Oversigt over Landsforsøg, 295-296, 2015).

